

Obr. 18. Linhartice. Patinovaný úštěp, délka 63 mm. Kresba J. Svoboda.
Fig. 18. Linhartice. Patinated flake. Drawing by J. Svoboda.

Summary

The revised site (Fig. 15) represents an accumulation of Upper Pleistocene faunal remains, particularly mammoth and rhinoceros (Fig. 16, 17), collected during loess exploitation in the first half of the 20th century and deposited in the municipal museum in Moravská Třebová (Svitavy District). Evidence of prehistoric human presence and activity at the site is either absent or dubious (Fig. 18). Together with the similar material from a sandpit in Běstovice (Eastern Bohemia), both sites may indicate a migration route of large Pleistocene mammals between Moravia and Bohemia. In contrast to anthropogenic faunal accumulations of the Předmostí – Dolní Věstonice type, which typically exhibit a robust dominance of mammoth, the natural deposits of the Linhartice – Běstovice type show an equal representation of mammoth and rhinoceros.

Lucie Žáková, Jiří Svoboda

Mikulčice (okr. Hodonín) „Klášteřísko“.

Mezolit. Sídliště. Sonda. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

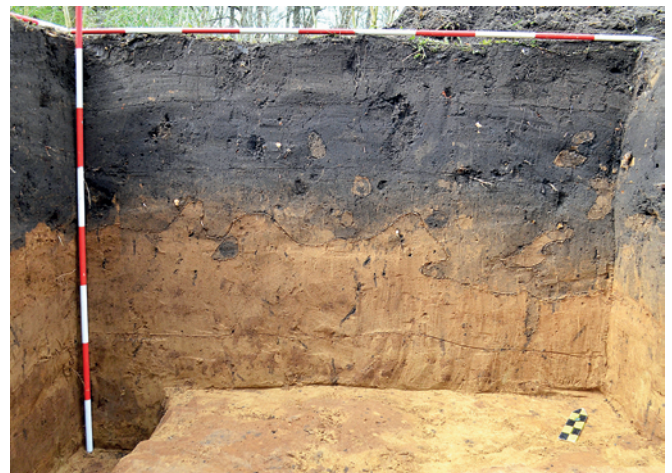
Lokalizace: WGS-84: 48.8083969N, 17.0954381E

V roce 2023 došlo k obnovení archeologického výzkumu zaměřeno na poznání mezolitického osídlení v prostoru jihovýchodního okolí Mikulčic, kde se v průběhu raného středověku rozkládala rozsáhlá sídelní aglomerace. Mezolitické štípané artefakty zde byly získávány už od samotného počátku archeologických odkryvů, vždy ovšem pouze jako vedlejší produkt výzkumu zaměřeného na slovanské osídlení (první zhodnocení viz Klíma 1970). První sondáž cílenou na mezolitické lidské aktivity doprovázenou plavením exkavovaného sedimentu zrealizoval až v průběhu 90. let minulého století P. Škrdla a z této doby pochází i poslední souhrnné zhodnocení mikulčického mezolitu (Škrdla et al. 1997). Od té doby došlo nejen ke stagnaci výzkumu, ale také ke značnému zredukování pro studium dostupného materiálu, jehož podstatná část zanikla při požáru jedné z budov staré mikulčické základny v roce 2007. Stále relativně nízký počet mezolitických lokalit na Moravě, které by umožňovaly systematický výzkum tohoto období a pochopení interakce mezolitických a časně neolitických populací, nás vedl k obnovení takto orientovaného výzkumu. V rámci Mikulčické aglomerace se pak nejedná o jednu lokalitu, ale o komplex většího počtu poloh situovaných na mírných terénních elevacích tvořených písčnými dunami.

V roce 2023 se výzkum zaměřil na polohu „Klášteřísko“, kde objevil mezolitické osídlení Z. Klanica (1985) v souvislosti s výzkumem rané středověkého kostrového pohřebiště. Na severním okraji prozkoumané plochy pokračoval ve výzkumu v roce 1996 P. Škrdla, který zde v rámci jednoho čtverce odkryl dvě sondy o rozměru 2 × 2 m a získal kolekci 221 artefaktů (Škrdla et al. 1999). V loňském roce byly provedeny další dvě sondy (S1/23 – 2 × 3 m, S2/23 – 2,5 × 2,5 m; obr. 19), které navazovaly na severovýchodní okraj plochy prozkoumané Z. Klanicou (sonda S1 pak částečně zasahovala i do již prozkoumané plochy). Zdokumentovaná stratigrafická situace odpovídá starším pozorováním, popisujícím až 1 m mocné kulturní souvrství (u nově realizovaných sond o něco méně – mocnost v S1/23 = 75–90 cm; v sondě S2/23 = 70–80 cm) silně postižené bioturbací. Mezolitické artefakty se vyskytují zejména v sekundárních polohách, a to napříč celou stratigrafií. Největší intenzita nálezů se vázala na rozhraní kulturní vrstvy a písčitého podloží. Získat se podařilo přes pět stovek nových artefaktů zhotovených ze surovin především lokální a regionální proveniencí. V souboru převládá debitáž, ale nechybí ani nálezy jader a nástrojů, včetně charakteristických mikrolitů. Předběžná technologicko-typologická analýza souboru naznačuje, že bude nutné přehodnotit dosavadní chronologické zařazení osídlení pouze do pozdního mezolitu spadajícího na rozhraní preboreálu a atlantiku, a že lze v rámci mikulčického mikroregionu předpokládat výrazně dynamičtější chronologický a prostorově diverzifikovaný vývoj osídlení. Přestože výrazná polykulturnost a míra bioturbace výrazně snižují šanci na výskyt intaktních situací, výzkum v roce 2023 doprovázený kompletním plavením exkavovaného sedimentu jednoznačně potvrdil potenciál lokality pro další systematický výzkum.

Literatura

- Klanica, Z. 1985:** Mikulčice – Klášteřísko. *Památky archeologické* LXXVI(2), 474–539.
- Klíma, B. 1970:** Štípaná kamenná industrie z Mikulčic. *Památky archeologické* LXI(1), 216–224.
- Škrdla, P., Mateiciucová, I., Přichystal, A. 1997:** Mesolithikum (gespaltene Steinindustrie). In: L. Poláček (Hrsg.): *Studien zum Burgwall von Mikulčice. Band II.* Spisy Archeologického ústavu AV ČR Brno 7. Brno: Archäologisches Institut der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik, Brno, 45–91.
- Škrdla, P., Poláček, L., Škojec, J. 1999:** Mikulčice (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů* 39 (1995–1996), 249–258.

Obr. 19. Mikulčice. Stratigrafie v sondě 1/23. Foto J. Bartík.
Fig. 19. Mikulčice. Stratigraphy in the test pit No. 1/23. Photo by J. Bartík.

Summary

An archaeological exploration of Mesolithic occupation in the southeastern vicinity of Mikulčice (Hodonín District) known as 'Klášteřisko' was renewed in 2023. Two test pits were excavated at the site (Fig. 19), following up on the northeastern edge of the excavation area investigated by Z. Klanica (1985). The recorded stratigraphy corresponds to earlier observations. Mesolithic artefacts are primarily found in secondary positions, spanning the entire stratigraphy. Over five hundred new finds, primarily made of local and regional raw materials, were recovered. The assemblage is dominated by debitage, but cores and tools, including characteristic microliths, are also present. Preliminary technological analysis of the assemblage suggests that it will be necessary to reassess the presumed dating exclusively to the Late Mesolithic (transition between the pre-Boreal and Atlantic periods). It can be assumed that the Mikulčice micro-region likely experienced a significantly more dynamic chronological and spatially diversified settlement development.

Jaroslav Bartík, Petr Škrdla, Soňa Boriová, Ondřej Herčík

Mohelno (okr. Třebíč)

„Doubrava“.

Pozdní paleolit. Neurčený areál. Povrchový sběr. Badatelský výzkum. Uložení nálezů: dočasné u nálezce.

Lokalizace: WGS-84: 49.1225914N, 16.1751311E

Nová pravěká lokalita byla objevena v trati „Doubrava“. Po několik let byla sledována povrchovými sběry. Vždy bylo nalezeno jen několik kusů patinované a nepatinované štípané kamenné industrie. Kolekce sestává z nevýrazných úštěpů, čepelí a drobných jadérek z moravského jurského rohovce. Lokalita se nachází na nevýrazném návrší (kóta 386 m) severozápadně od Mohelna, na hřebítku mírně se svažujícím severovýchodním směrem k potoku Štenkrava. Plochu s nálezů jižně vymezuje silnice Mohelno–Kramolín. Podle předběžného určení lze kolekci s jistotou pravděpodobností přiřadit k pozdnímu paleolitu.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

An assemblage of patinated fragments, blades and small cores made of Moravian Jurassic chert was found near Mohelno in 'Doubrava' field (Třebíč District). The collection is likely to be dated to the Late Paleolithic.

Martin Kuča, Zdeněk Hájek

Mohelno (okr. Třebíč)

„Plevovce“.

Pozdní fáze mladého paleolitu. Sídliště. Sonda. Záchranný výzkum. Uložení nálezů: Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 49.1043883N, 16.1510556E

V roce 2023 pokračoval systematický záchranný výzkum lokality. Původním cílem výzkumu, který byl opět realizován v době krátkodobých odstávek přečerpávací vodní elektrárny,

bylo rozšíření zkoumané plochy v okolí naposledy exkavované kamenné struktury ksF (cf. Augustinová et al. 2023). Tento záměr ovšem nemohl být v plném rozsahu realizován, jelikož nedošlo k dostatečnému snížení vodní hladiny v místech původního výskytu kamenných struktur. Pozornost proto byla zaměřena na svrchní část lokality, kde došlo k rozšíření zkoumané plochy v rámci koncentrace nálezů AC 1 a k začistění profilu a odběru mikromorfologických vzorků v prostoru západního okraje koncentrace nálezů AC 2. Původní zkoumaná plocha AC1 (cf. Škrdla et al. 2015) byla rozšířena východním směrem formou sondy o rozměrech 2 × 2 m (obr. 20). Z intaktního sedimentu se podařilo vyzvednout 29 štípaných artefaktů vyrobených výhradně z eratického silicitu a několik dalších ojedinelých kusů bylo získáno povrchovým sběrem v blízkém okolí sondy (některé lpěly rovněž v intaktním sedimentu v rámci erodovaného břehu). V průběhu roku probíhal rovněž pravidelný monitoring lokality, při kterém byly objeveny další štípané artefakty, přičemž nejvíce nálezů se vázalo na prostor východního erozního koryta.

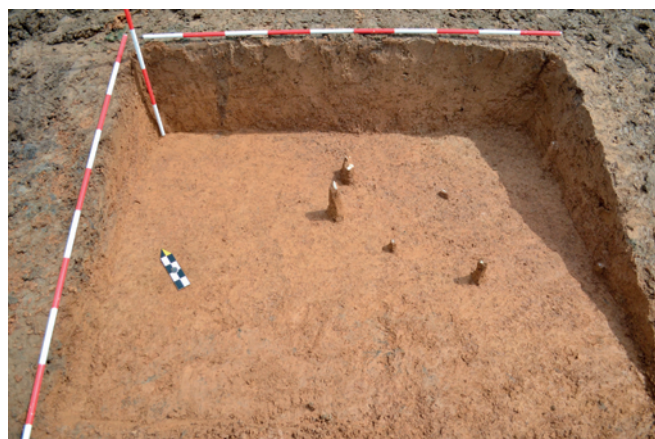
Literatura

Augustinová, K., Škrdla, P., Bartík, J., Rychtaříková, T. 2023:

Mohelno (okr. Třebíč). *Přehled výzkumů* 64(1), 156.

Škrdla, P., Bartík, J., Rychtaříková, T. 2015: Dvě koncentrace

epigravettských artefaktů v Mohelně-Plevovcích. *Přehled výzkumů* 56(1), 9–29.

Obr. 20. Mohelno. Sonda v prostoru AC 1. Foto J. Bartík.

Fig. 20. Mohelno. Test pit located in AC 1. Photo by J. Bartík.

Summary

A salvage archaeological excavation of the Mohelno-Plevovce site (Třebíč District) continued during the 2023 summer maintenance break at the Dalešice Hydro Power Plant. The excavation targeted the upper part of the site and expanded around the concentration of finds AC 1 (Fig. 20), the profile was cleaned, and micromorphological samples were taken from the western edge of the concentration of finds AC 2. Throughout the year, regular site monitoring was carried out, yielding additional chipped artefacts, with most of the finds being associated with the area of the eastern erosion bed.

Jaroslav Bartík, Petr Škrdla, Katarína Adameková